



> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

Aan de dames en heren,
leden van de gemeenteraad

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Actieplan n.a.v. motie Groen Links van 3
november 2015
BEHANDELD DOOR
MMP (Martin) Driessen

DATUM
17 mei 2016
Verzonden: 17-05-2016
TELEFOONNUMMER
043 350 4693

BIJLAGEN
1
ONZE REFERENTIE
2015-37641

E-MAILADRES
martin.driessen@maastricht.nl

FAXNUMMER
043 - 350 4141

UW REFERENTIE
--

Geachte raadsleden,

Op 3 november 2015 is door de raadsfractie GroenLinks een motie ingediend waarin het college werd opgeroepen naar het voorbeeld van het Amsterdamse actieplan acties te ondernemen die re-integratie, taalonderwijs en erkenning van diploma's voor de zich in Maastricht vestigende vluchtelingen in een stroomversnelling brengen. Meer concreet wordt in de motie aangegeven dat in dit kader meer intensief met een kleinere groep vluchtelingen aan de slag moet worden gegaan en dat daarbij nauwere samenwerking gezocht moet worden met werkgeversorganisaties, uitzendbureau's en onderwijsinstellingen en dat anderzijds samen met onder meer het COA wordt nagegaan of vluchtelingen hier kunnen worden gehuisvest die wat betreft hun achtergrond aansluiten op knelpuntberoepen in de regio. Het college heeft die motie overgenomen.

Het rapport "Uitvoeringsbeeld opvang vluchtelingen Maastricht" (bijlage bij de raadsinformatiebrief d.d. 22 maart jl) geeft een breed overzicht hoe Maastricht omgaat met de extra taken als gevolg van de verhoogde asielinstroom. Daarnaast wordt in het rapport al uitvoering gegeven aan een aantal moties die de gemeenteraad in de afgelopen periode heeft aangenomen.

In de paragraaf "Actieplan participatie vluchtelingen" worden al de contouren geschetst van een actieplan waarop de motie van GroenLinks doelt.

Deze raadsinformatiebrief heeft ten doel u te informeren over de verdere vormgeving en invulling van het actieplan.

Actieplan pilot re-integratie vergunninghouders

Met bijgaand actieplan wordt beoogd tot de gewenste versnelling in de aanpak te komen door met een groep van 150 vluchtelingen (hierna: vergunninghouders) intensief aan de slag te gaan. Door doelgroepgericht te gaan werken en door verkleining van de case-load bij Sociale Zaken naar 50 vergunninghouders (analoog aan de werkwijze rondom prioritaire doelgroepen als 45+ en jongeren) kan meer intensief op de doelgroep worden ingezet. Er wordt gekoerst op een versnelde, innovatieve en maatwerkgerichte aanpak voor de combinatie re-integratie, scholing en inburgering. Daarbij wordt dan zo optimaal mogelijk gebruik gemaakt van bestaande netwerkpartners als COA, Vluchtelingenwerk, Leeuwenborgh, MTB, Trajekt maar ook van mogelijke andere (nieuwe) partners. Daarnaast zal Podium24 een belangrijke rol krijgen door apart een recruiter binnen Podium24 in te zetten voor de doelgroep richting werkgevers.

Uit het actieplan blijkt dat het om een complexe en diverse doelgroep gaat. Een gedegen aanpak vergt daarom een goede structuur die toch enige voorbereidingstijd vergt. Dat wil niet zeggen dat in de tussentijd niets is gebeurd. Sinds 2015 zijn ruim 300 vergunninghouders gehuisvest en wordt via



DATUM
17 mei 2016

bijstand in hun levensonderhoud voorzien. Daarnaast is er begeleiding door Vluchtelingenwerk en zijn er inburgeringstrajecten geregeld.

Verder start binnenkort, op 18 mei a.s., een initiatief van de landelijke organisatie Movisie, "K!X Works" genaamd, waaraan vanuit Sociale Zaken Maastricht Heuvelland 12 jonge vergunninghouders gaan deelnemen. Doel is deze jongeren kennis te laten maken met onderwijs, arbeidsmarkt en bedrijfsleven onder meer door middel van bezoeken aan scholen en bedrijven. Daarnaast krijgen ze de kans om hun vaardigheden te verbeteren en maken ook beroepsoriëntaties en beroepskeuzetesten deel uit van het traject.

Daarnaast zal in week 20 een convenant worden getekend tussen de gemeente Maastricht en Stichting Vluchteling-Studenten UAF. Deze organisatie gaat zich samen met Maastricht inspannen om hoger opgeleide vluchtelingen studiekansen te bieden waarbij natuurlijk ook goed gekeken wordt naar perspectieven op de arbeidsmarkt.

Verder zal, met het oog op de hele groep vergunninghouders, in de contacten met het COA worden ingegaan op de kansrijke sectoren/knelpuntberoepen binnen de regionale arbeidsmarkt. Het is afwachten in hoeverre het COA hier landelijk regie op kan uitoefenen als het gaat om plaatsing en toewijzing van vergunninghouders.

Wat bij het opstellen van het actieplan zeker vertragend heeft gewerkt is het vinden van financiering voor uitvoering van het plan. Intensivering vergt immers extra gelden. Pas op 28 april jl. werd in grote lijnen duidelijk welke middelen het Rijk landelijk beschikbaar gaat stellen voor het dekken van kosten die met de extra toestroom van vluchtelingen/vergunninghouders gemoeid zijn.

De bedoeling is dat vanuit eerdergenoemd uitvoeringsbeeld eind mei/ begin juli gekeken wordt naar deze gelden en dat van daaruit een begroting wordt opgesteld, waar ook het actieplan deel van uitmaakt.

Er wordt begin juni 2016 binnen Sociale Zaken Maastricht Heuvelland gestart met de voorbereidingen van het actieplan "pilot re-integratie vergunninghouders", zodat per 1 augustus 2016 met circa 150 deelnemers kan worden gestart. De looptijd is tot 1 januari 2018. Eind 2017 moet uit een korte evaluatie blijken of de pilot-aanpak voor de hele groep vergunninghouders kan worden ingezet.

Hoogachtend,

André Willems,
Wethouder Sociale Zaken, Ouderenbeleid, Stadsbeheer, Sport & Recreatie.

Actieplan pilot re-integratie vergunninghouders, 19 april 2016

1. Aanleiding

In de Raad van 3 november 2015 heeft het College van B&W naar aanleiding van een motie van GroenLinks toegezegd om een actieplan op te stellen voor de toeleiding van Maastrichtse vluchtelingen naar arbeidsmarkt en onderwijs. Dat moet een samenhangend pakket van maatregelen opleveren voor integratie, taalonderwijs, arbeidstoeleiding en erkenning van diploma's voor in Maastricht wonende '**vergunninghouders**'¹. Dit naar voorbeeld van het Amsterdamse actieplan voor dit onderwerp.

Deze motie is raadsbreed aangenomen en het College heeft toegezegd hieraan uitvoering te zullen geven.

2. Situatieschets

Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat veel vergunninghouders een ongunstige arbeidsmarktpositie hebben, en deze achterstand op andere groepen slechts langzaam inlopen. Om te voorkomen dat deze groep langdurig afhankelijk wordt van de bijstand dient de participatie en re-integratie hoge prioriteit te krijgen en te starten zodra de statushouder zich in onze stad vestigt. De omvang van de huidige instroom en de multiproblematiek die een groot deel van de vergunninghouders kenmerkt (zoals vaak gebrekkige kennis van de Nederlandse taal, cultuur en omgangsvormen, niet aansluiten van opleiding en diploma's, vaak traumatische ervaringen in land van herkomst en tijdens de vlucht) maakt een "**multidisciplinaire aanpak**" noodzakelijk om tot succesvolle (arbeids)participatie te komen.

Het gaat daarbij om afstemming en verbinding met de andere actielijnen die de gemeente uitzet voor vluchtelingen (o.a. op het gebied van huisvesting, maatschappelijke begeleiding, onderwijs, integratie, zorg en veiligheid), maar ook om samenwerking van Sociale Zaken Maastricht Heuvelland met COA, Vluchtelingenwerk, Onderwijs (ROC, Universiteit), aanbieders van inburgeringstrajecten, Podium24, Stichting voor Vluchtelingstudenten UAF, Stichting Wereldwijd, MTB-Annex etc. Uit ervaring is bekend dat wanneer arbeidsmarkttoeleiding niet adequaat kan worden gerealiseerd, dit van invloed is op de kansen op integratie in de samenleving.

Sinds een aantal jaren ligt de verantwoordelijkheid voor de inburgering bij de vergunninghouder zelf, en speelt de gemeente daarin slechts een stimulerende rol. Financiering geschiedt via DUO, uitvoering aan de trajecten wordt gegeven door ROC, Vluchtelingenwerk en Universiteit. Een volledig inburgeringstraject kan tot 3 jaar duren. Wachten met re-integratieactiviteiten tot dit traject is afgerond maakt dat de doelgroep mogelijk verder in een achterstandssituatie verzeild raakt van waaruit de stap naar de arbeidsmarkt vrijwel onoverbrugbaar wordt. Wordt daarentegen vroegtijdig begonnen met re-integratie dan is de verwachting dat dit juist een gunstig effect heeft op inburgering. Uit recent landelijk onderzoek blijkt dat maar 50% van de inburgeraars slaagt voor het diploma. Door slimme combinaties te zoeken van inburgering en re-integratie kan hierin verandering worden gebracht.

3. Doelgroep

Als doelgroep wordt gefocust op de vergunninghouders die vanaf 1 januari 2014 aan Maastricht zijn of worden toegewezen. Uitgaand van de huidige taakstelling voor de gemeente Maastricht is de inschatting dat het voor de periode 2014-2016 gaat om ca 525 nieuwe (volwassen) Maastrichtenaars. Weliswaar worden vergunninghouders, net als alle andere burgers, door SZMH opgepakt op het moment dat zij een beroep doen op een uitkering. Echter, de onder 2 geschetste complexe problematiek en de daarmee samenhangende achterstandssituatie op de arbeidsmarkt maakt dat de reguliere aanpak niet intensief genoeg is / kan zijn. De gemiddelde case-load is daarvoor te groot en vergunninghouders vormen geen specifieke doelgroep. Voorgesteld wordt om 'vergunninghouders' in het kader van deze pilot als extra prioritaire doelgroep te benoemen en deze op die manier zo snel mogelijk een passend traject aan te bieden of wanneer zo'n traject al is ingezet dit te intensiveren of te innoveren.

Een passend traject kan overigens ook een studie zijn. Onder meer de UAF kan hoger opgeleiden (financieel) ondersteunen om een aanvullende opleiding te volgen om hun diploma's gevalideerd te krijgen, danwel om een complete (arbeidsmarktrelevante) studie te volgen. In voorkomende gevallen kan aan vergunninghouders >30 jaar binnen de Participatiewet de mogelijkheid geboden worden een aanvullende studie met behoud van

¹ In dit actieplan wordt de doelgroep toegespitst op de zogenoemde "vergunninghouders" (ook wel "statushouders" genoemd), vluchtelingen die van de IND een verblijfsvergunning hebben gekregen en die daardoor zich vrij op de arbeidsmarkt kunnen begeven.

uitkering te doorlopen. De gemeente Maastricht is voornemens op korte termijn een convenant met het Uaf hierover af te sluiten.

4. Doelstelling

Voorstel is om te starten met een pilotproject voor 150 personen, waarin ervaring opgedaan wordt met de te ontwikkelen multidisciplinaire aanpak, waarna deze na evaluatie en eventueel bijstelling voor de gehele doelgroep uitgerold kan worden. Deze pilot start 1 augustus 2016 en loopt tot en met eind 2017.

In deze pilot wordt met een representatieve doorsnede van de doelgroep gewerkt aan het (beter) in beeld krijgen van de kenmerken van de doelgroep, het uittesten van de multidisciplinaire aanpak en de samenwerking daarin met de diverse organisaties, het leren van wat wel en niet werkt en het vastleggen hiervan in een (te ontwikkelen) methodiek.

Primaire doel van de pilot blijft uiteraard inschakeling op de reguliere arbeidsmarkt (betaald werk). Blijft gedurende het traject, dat dit doel niet haalbaar is dan is maatschappelijke participatie het doel.

Meer concreet worden de volgende **resultaten** benoemd:

- 150 personen zijn gediagnosticeerd en in een traject geplaatst
- 20 % van de deelnemers is ultimo 2017 (partieel) uitgestroomd naar betaald of gesubsidieerd werk of volgt een studie (met Wsf of voor bepaalde duur en onder bijzondere voorwaarden met behoud van uitkering)
- Er is een methodiek op maat ontwikkeld voor de doelgroep

Gedurende de pilot zal voortdurend gemonitord worden, zodat op basis van een evaluatie besluitvorming kan plaatsvinden over voortzetting van het project. Voor een dergelijke voortzetting kunnen dan meer smart doelen en targets worden geformuleerd.

5. Projectorganisatie

Gezien de grote instroom van asielzoekers, de complexe problematiek en het groot aantal betrokken instanties dient voor de uitvoering van de pilot een projectorganisatie ingericht te worden.

Primaire verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze trajecten ligt bij de Sociale Dienst. Voorstel is om hier de **projectleider** te benoemen die de trajecten in samenwerking met Podium 24 en andere betrokken instanties zal vormgeven. Binnen sociale zaken Maastricht Heuvelland wordt een aantal consultants geselecteerd dat zich specifiek gaat bezighouden met de begeleiding van de doelgroep. Ook bij Stichting Podium 24 wordt een recruiter speciaal voor de doelgroep benoemd.

Van de betrokken organisaties nemen vertegenwoordigers met beslissingsbevoegdheid zitting in een **projectgroep**, die op hoofdlijnen, op *organisatieniveau*, de voortgang van de pilot, en de rol en inzet van de diverse instanties binnen de pilot bewaakt, en zorgt voor het vrijmaken van mensen en middelen die nodig zijn om de samenwerking vorm te kunnen geven

Naast de projectgroep wordt een "**expertgroep**" samengesteld van experts (uitvoerders) uit de diverse betrokken instanties. De expertgroep zorgt vooral in de eerste fase van de pilot voor de afstemming op *klantniveau* van de uit te voeren trajecten, en brengt de uitvoerende expertise van de diverse organisaties rondom de klant bij elkaar, zodat korte lijnen ontstaan en snel en adequaat kan worden gehandeld

De **projectleider** is voorzitter van zowel projectgroep als expertgroep. Hij is verantwoordelijk voor

- inventarisatie van het krachtenveld rondom de vergunninghouders en het vastleggen van de inbreng van de diverse organisaties in de uitvoering van het project
- het in samenwerking met de diverse betrokken organisaties ontwikkelen van een methodiek die leidt tot een zo spoedig mogelijke integratie van de vergunninghouder in (betaalde) arbeid,
- het op organisatieniveau (projectgroep) en op inhoudsniveau (expertgroep) zorg dragen voor een soepele samenwerking tussen organisaties ten dienste van de uit te voeren trajecten
- het effectief en efficiënt inzetten van mensen en middelen om de doelstelling van het project te realiseren,
- het in samenwerking met de diverse partners opzetten van projecten die aansluiten bij enerzijds de specifieke kwaliteiten van vergunninghouders (bv. vaardigheden en kwalificaties die in Nederland schaars zijn geworden), anderzijds de vraag vanuit de markt,
- het monitoren van de voortgang, daarover rapporteren en voorstellen doen over eventuele bijstelling.

De projectleider is (namens SZMH) verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen van het project en voor de (sturing van) de inzet van mensen en middelen ten behoeve van deze realisatie.

Gezien de relatieve onbekendheid met (re-integratie van) de doelgroep rapporteert de projectleider tenminste 1 x per kwartaal namens de projectgroep in een schriftelijke evaluatie aan de directie (SZMH) en via deze aan de portefeuillehouder over de voortgang van het project, zodat eventuele aanpassing van de werkwijze tijdig kan worden doorgevoerd.

6. Traject

Voor de doelgroep wordt een maatwerktraject richting arbeidsmarkt ingericht met de volgende onderdelen: selectie, vraagverheldering, diagnose (inclusief vaststelling eventuele kwalitatieve mismatch), plaatsing/bemiddeling, ontwikkeling/onderwijs en ondernemerschap. Dit traject wordt gaandeweg de pilot verder uitgewerkt en geoptimaliseerd.

7. Begroting en financiering

De bovengenoemde aanpak vraagt om extra inzet bij zowel de Sociale Dienst, als bij Podium24 en de inkoop van bijvoorbeeld maatwerk leer/werk-trajecten.

Uitgegaan wordt van het feit dat het begeleiden van de vergunninghouders tot de reguliere taak van de consulenten behoort, maar dat gezien de vereiste intensiteit van het traject een verlaging van de caseload van de consulent Sociale zaken van 120 naar 50 noodzakelijk is.

- Bij de aanvang van het project worden 150 deelnemers geselecteerd waarmee gestart wordt. Dat betekent dat 3 consulenten Sociale Zaken vrijgemaakt dienen te worden. Bij een verlaging van de caseload van 120 naar 50, kan 1,25 fte regulier worden ingezet (120:50). Van de 3 fte is dan 1,75 fte extra te financieren.
- Binnen Sociale zaken wordt een projectleider benoemd, inschatting is dat, gezien de complexiteit van het project, hiervoor de inzet van 0,5 fte nodig is.
- Daarnaast wordt bij Stichting Podium24 1 fte recruiter speciaal voor deze doelgroep vrijgemaakt
- De kosten van zowel consulenten, als recruiter bedragen per fte € 99.000 per jaar. Voor een projectleider is dit € 109.000,-
- Uitgangspunt is om zoveel mogelijk gebruik te maken van de bestaande instrumenten van de Participatiewet, dus van hetgeen reeds is ingekocht. Echter, gezien de specifieke problematiek, maar ook de andere mogelijkheden van de doelgroep verwachten we dat de inzet van extra aanvullende scholings- en/of re-integratieactiviteiten nodig zal zijn. Hiervoor wordt een budget gereserveerd van € 250.000

Conform bijgaande begroting is voor de projectperiode 2016/2017 een totaal bedrag van € 710.000 nodig.

Dekking

In het kader van de toestroom van vluchtelingen en de gevolgen die dat voor de individuele gemeenten heeft, zowel organisatorisch als financieel, vindt er overleg plaats tussen Rijk en VNG dat op 28 april jl. heeft geresulteerd in een Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom.

Het voorstel is de kosten van de pilot in een begroting (eind mei/begin juni) die aansluit op het rapport "Uitvoeringsbeeld opvang vluchtelingen gemeente Maastricht" mee te nemen en te financieren met de door het Rijk (uitwerkingsakkoord) beschikbaar te stellen middelen.

Mocht blijken dat die middelen ontoereikend zijn dan dient herprioritering plaats te vinden dan wel ander budget te worden gevonden.

Met betrekking tot ESF bijdragen geldt het volgende:

We trachten een deel van de kosten ten laste van ESF te brengen, waarbij benadrukt moet worden dat niet zonder meer van ESF-realisatie kan worden uitgegaan

Kan de pilot in 2016 in het lopende ESF-traject (Zuid-Limburg) worden opgevoerd dan kan de te realiseren ESF-bijdrage voor 2016 ca € 67.000 bedragen.

Mocht dit bedrag inderdaad kunnen worden gegenereerd dan wordt dit aangewend voor 2017 in combinatie met eigen middelen voortkomend uit het uitwerkingsakkoord en/of ten laste van de kaderbrief en de begroting 2017.

De in 2017 mogelijk te realiseren ESF-bijdrage wordt aangewend voor activiteiten voor de doelgroep voor de periode vanaf 2018.

De verwachting is dat door de geïntensiveerde aanpak in de pilot extra uitstroom uit de uitkering kan worden gerealiseerd. Als streefcijfer is opgenomen een uitstroom van 20% naar betaald of gesubsidieerd werk of naar

een studie met studiefinanciering. Hierdoor wordt een (substantiële) besparing op het inkomensdeel Participatiewet gerealiseerd. Dit budget zou indien nodig ook als alternatieve dekking kunnen worden ingezet. Plaatsing van mensen op de arbeidsmarkt wordt gerealiseerd door Podium24.

Voor 2018 komen we bij kaderbrief 2017 bij de raad terug met een evaluatie van de pilot en een actuele inschatting van de opgaven.

Bovenstaand voorstel impliceert een risico in verband met de ESF middelen in 2017. Bij evaluatie in 1e kwartaal 2017 kan dit risico gecalculeerd worden en op basis daarvan kan de ambitie eventueel (deels) worden bijgesteld.

Begroting/financiering actieplan re-integratie vergunninghouders									
Kosten personeel		P-kosten							
Consulent		99.000							
Recruiter		99.000							
Projectleider		109.000							
Periode 5 maanden (1 augustus-31 december 2016), inclusief ESF									
Kostenpost	Fte	Regulier	Kosten	Dekking	Extra	Kosten	Kosten excl Overhead (1)	Dekking	"Inverdien ESF"
Consulenten	3	1,25	51.563	Regulier	1,75	72.188	76.875		25.369 ESF ⁽¹⁾ 33%
Recruiter	1	0,00	-	budget	1,00	41.250	25.625		8.456 ESF 33%
Projectleider	0,5	0,00	-	Soza	0,50	20.625			ESF 33%
						134.063			33.825
	Aantal				€/traject				
Re-integratieinstrumenten (2)	20		-		5.000	100.000			33.000 ESF ⁽²⁾ 33%
Totaal			51.563	Regulier		234.063		234.063	66.825 ESF
Periode 12 maanden (1 januari-31 december 2017), inclusief ESF									
Kostenpost	Fte	Regulier	Kosten	Dekking	Extra	Kosten	Kosten excl Overhead (1)	Dekking	"Inverdien ESF" (4)
Consulenten	3	1,25	123.750	Regulier	1,75	173.250	184.500		60.885 ESF ⁽¹⁾ 33%
Recruiter	1	0,00	-	budget	1,00	99.000	61.500		20.295 ESF 33%
Projectleider	0,5	0,00	-	Soza	0,50	49.500			ESF 33%
						321.750			81.180
	Aantal				€/traject				
Re-integratieinstrumenten (2)	30	-	-		5.000	150.000			49.500 ESF ⁽²⁾ 33%
Totaal			123.750	Regulier		471.750		404.925	130.680 ESF (3)
								66.825 ESF 2016	
Totaal 2016-2017			175.313	Regulier		705.813	Extra	638.988	66.825 ESF 2016

(1) Bij de consulenten kan ook de "reguliere inzet" meegenomen worden voor de ESF-berekening

(2) Uitgegaan wordt van een inzet van in totaal 50 extra re-integratieinstrumenten tijdens de pilot, waarvan 20 in 2016 en 30 in 2017.

Daarbij wordt een prijs per traject van € 5.000 gehanteerd (een "normaal" re-integratietraject kost ca € 4.000).

(3) Voorgesteld wordt om de mogelijk in 2017 te realiseren ESF-subsidie vanaf 2018 te bestemmen voor re-integratie activiteiten voor de doelgroep 4